

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЦЕНТР ЗАОЧНОЇ, ДИСТАНЦІЙНОЇ ТА ВЕЧІРНЬОЇ ФОРМ НАВЧАННЯ

Кафедра журналістики та філології

**РАДІОПРОГРАМА НА СПОРТИВНУ ТЕМАТИКУ:
ДОБІРКА МАТЕРІАЛІВ**

The broadcasting program on sports topics: a selection of materials

Кваліфікаційна робота
освітнього рівня «бакалавр»
студентки спеціальності
«Журналістика»,
освітньої програми «Журналістика»,
групи ЖТз–61с
Смик Каріна Сергіївна

Науковий керівник:
Ткаченко Олена Григорівна,
проф., д. філол. н.

Суми 2020

Смик, К. С. Радіопрограма на спортивну тематику: добірка матеріалів [Текст]: робота на здобуття кваліфікаційного ступеня бакалавр ; спец. : 061 – журналістика / К. С. Смик ; наук. керівник О. Г. Ткаченко. – Суми : СумДУ, 2020. – 21 с.

У роботі запропоновано проект інформаційної радіопередачі на спортивну тематику.

Ключові слова: радіо, радіопрограма, радіопередача, спортивна радіопрограма.

ЗМІСТ

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА.....	4
ВСТУП.....	4
1. Обґрунтування необхідності створення інформаційного продукту.....	6
2. Специфікація продукту.....	8
2.1. Структура та технічні характеристики інформаційного доробку.....	8
2.2. Авторська ідея.....	8
2.3. Загальна характеристика інформаційного доробку.....	9
2.4. Цільова аудиторія.....	10
2.5. Технічні та програмні засоби.....	11
3. Список використаних джерел.....	12
II. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПРОДУКТ.....	13
ВИСНОВКИ.....	19

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

ВСТУП

Радіостанції інформаційного чи інформаційно-музичного типу мовлення транслюють різноматичні передачі. Це зумовлено тим, щоб аудиторія отримала якомога ширшу інформацію, відповідно до своїх запитів.

На жаль, останнім часом усе менше уваги приділяється передачам на спортивну тематику. Це відбувається не лише на радіо, а й на телебаченні.

Проте у нас є привід пишатися спортсменами. Розповідати про їхні здобутки. Це стосується не лише спорту загальнонаціонального, регіонального рівнів, а й спорту, що розвивається в окремих навчальних закладах.

Активно розвивається спорт й у Сумському державному університеті. Спортсмени, що представляють цей навчальний заклад, отримують перемоги на міжнародному, всеукраїнському, обласному рівнях.

Одним із оптимальних шляхів ознайомити студентів, співробітників СумДУ зі спортивними досягненнями, самими спортсменами – це програма на спортивну тематику.

Отже, створення спортивного інформаційного випуску такого формату є **актуальним**.

Мета роботи – створити проект радіопрограми на спортивну тематику.

Реалізація мети передбачає виконання таких **завдань**:

- обґрунтувати необхідність створення радіопрограми на спортивну тематику;
- описати структуру та технічні характеристики програми;
- окреслити авторську ідею;
- описати особливості роботи над програмою, технічні та програмні засоби;
- створити та презентувати інформаційний доробок.

Новизна роботи полягає в тому, що представлений проект буде новим в контенті програм радіо СумДУ.

1. ОБҐРУНТУВАННЯ НЕОБХІДНОСТІ СТВОРЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОДУКТУ

Сумський державний університет плекає різні види діяльності. Одним із таких видів є спорт.

В університеті розвивається сорок видів спорту, діє сімдесят шість спортивних секцій. Це футбол, футзал, баскетбол, гандбол, волейбол, легка атлетика, настільний теніс, бадмінтон, стрільба із лука, дзюдо, карате, кікбоксинг, плавання, біатлон, лижні гонки, лижоролери, сумо, самбо, шахи, шашки, індорхокей, судномодельовання, дартс, вільна боротьба, бодіблдинг та ін.

Університет визнаний перший в Україні за розвитком спортивної бази. Тут діють плавальні басейни, футбольні, волейбольні майданчики, різні спортивні стадіони, ігрові, тренажерні зали, зали фітнесу, стрілецький тир, танцювальні зали, зали для тенісу, занять спортивними танцями, водно-веслувальна база, лижна база, клуб інтелектуальних ігор «Інтелект», центр пляжного волейболу, Палац студентського спорту «Манеж», спортивно-оздоровчий центр «Універ» тощо.

Гордістю університету є його студенти-спорсмени. Це призери, чемпіони олімпійських ігор – боксер Тарас Шелестюк, біатлоністи Віта Семеренко, Валя Семеренко, Юлія Джима, Артем Тищенко, легкоатлети Анна Плотіцина, Віталій Бутрим, дзюдоїст Ньябалі Кеджау, а також представниця вільної боротьби Катерина Бурмістрова, лижних перегонів Олексій Красовський. Призери всесвітніх Універсіад – дзюдоїсти Андрій Колесник, Богдан Ядов, Тетяна Левицька, легкоатлети Марія Миколенко, Сергій Смелик, Віталій Корж, Вікторія П'ятаченко, біатлоніст Дмитро Русінов та ін.

Про спортивні досягнення можна отримати із сайту Спортивного клубу СумДУ (<http://sport.sumdu.edu.ua/index.php/ua/>), найбільш значущі – із

головного сайту СумДУ (<https://sumdu.edu.ua/uk>), а також сайт окремих структурних підрозділів, де навчаються студенти-спортсмени.

Проте інформацію на сайтах читають лише ті, хто дуже зацікавлений у ній. Найкращий спосіб інформувати про спортивне життя СумДУ, пропагувати його – це звучання інформації на радіо СумДУ. Такий спосіб дає можливість у легкій ненав'язливій формі впливати на слухача, інформувати його. Окрім того, до інформацію про спорт зможуть отримувати не лише ті, хто цікавиться спортом, а інша категорія.

Отже, створення програми на спортивну тематику для радіо СумДУ є необхідним.

2. СПЕЦИФІКАЦІЯ ПРОДУКТУ

2.1. Структура та технічні характеристики інформаційного доробку

Презентований інформаційний продукт – це сценарії двох авторських радіопрограм на спортивну тематику.

«Сценарій – детальний план сценічної вистави, кінофільму, структурна канва масового заходу, радіо- або телепередачі» [8, с. 80].

Запропоновані передачі, у разі позитивного захисту, можуть бути запропоновані на радіо СумДУ та бути реалізовані в його ефірі.

Як і всі програми, що виходять на радіо СумДУ, передача «Спортивне обличчя СумДУ» має виходити у форматі попереднього запису.

Інформаційний доробок поданий на 6 сторінках та виконаний у програмі Microsoft Word – 14-тим шрифтом Times New Roman та полуторним міжрядковим інтервалом.

На захист виносимо сценарії таких програм:

1. «Спортивне обличчя СумДУ» («Тарас Шелестюк»).
2. «Спортивне обличчя СумДУ» («Юлія Джима»).

Хронометраж однієї програми має становити приблизно 7 хвилин. Це оптимальний час для програми такого формату, де основну інформацію подає один ведучий. Такий хронометраж сприяє тому, що слухач не повинен втомитися від сприйняття інформації.

Загальний хронометраж передач становить приблизно 14–15 хвилин.

2.2. Авторська ідея

Наша програма належить до авторських програм. Це означає, що концепція передачі належить конкретному автору (авторам).

Мета радіопрограми – розповісти про тих спортсменів, які є гордістю нашого університету. Це як спортсмени, які мають світове ім'я, так і спортсмени-початківці.

Назву програми ми добирали відповідно до її концепції. Ми вирішили назвати програму «Спортивне обличчя СумДУ». Вважаємо, що назва є вдалою і розкриває суть передачі.

Наша програма належить до освітньо-пізнавальних програм. На нашу думку, саме такий тип відповідає програмі, що має на меті ознайомити слухачів із цікавими особистостями.

2.3. Загальна характеристика інформаційного доробку

Важливим моментом створення радіопрограм є застосування постійних елементів. Таких, як голос ведучого, заставки програм, відбивки, музичний фон, за якими слухачі можуть легко ідентифікувати програму.

Працюючи над концепцією програми, ми обов'язково враховували ці моменти.

Наша програма розпочинається з традиційного елемента – заставки.

«Заставка – коротка музична фраза, якою відокремлюються складові телерадіопередачі» [8, с. 41].

Відповідно до нашої заставки слухачі мають ідентифікувати, що це програма саме на спортивну тематику.

Далі йде привітання. Воно в цілому стає. Ми вітаємося, називаємо програму, представляємо ведучого, а далі розкриваємо тему чергового випуску. Саме тема є змінним елементом.

Після зазначених елементів йде основна частина. Вона також структурно поділена на частини.

Спочатку ми говоримо про здобутки спортсмена.

Далі йде біографічна довідка. Саме в цій частині ми зупиняємося на такому моменті, як навчання. Для того щоб поживити інформацію про

навчання, пропонуємо брати інтерв'ю в одногрупників, викладачів, можливо, самого героя передачі.

Елементи інтерв'ю плануємо подавати у вигляді синхронів.

«Синхрон (від гр. *sin* – разом і *chronos* – час) – це висловлена учасником події одна закінчена думка, яка повністю уміщується у декілька речень (може вміщуватися і в одне) і однозначно показує ставлення учасника до події і його особисту оцінку події» [9, с. 26].

Плануємо використовувати 2–3 синхрони, але не більше, оскільки це впливатиме на те, що інформація не сприйматиметься.

Наступний структурний елемент – це різні цікавинки із життя героя передачі. Особлива увага приділяється сьогоденню.

Останній структурний елемент – «закривашка». У ній ми прощаємося зі слухачами. Цей елемент є сталим. Ми нагадуємо назву програми, хто працював у студії. І прощаємося так: «Почуємося!»

Усі структурні та підструктурні елементи відокремлені за допомогою відбивок. Це дозволяє уникнути монотонності.

Програма має музичний фон. Це зумовлено тим, що в нас велика кількість інформації, яку читає один ведучий. Саме музичний фон допомагатиме динамізувати програму. Проте там, де використовуватимемо синхрони, музичний фон не використовуватимемо. Це зумовлено загальними правилами подання цього елемента.

2.4. Цільова аудиторія

Основною цільовою аудиторією нашої програми є студенти, викладачі та співробітники університету. Особливо це стосується шанувальників спорту. Проте вважаємо, що не лише затяті шанувальники спорту будуть слухати нашу програму. Оскільки в ній йтиметься про відомі імена або ж тих, кого наші студенти знали чи знають особисто.

2.5. Технічні та програмні засоби

Створення та випуск радіопрограми в ефір потребує використання технічних та програмних засобів.

Монтаж програми можна здійснити в будь-якій програмі, яка підтримує інтерфейс аудіо. Найоптимальніший варіант – програма Adobe Audition. Вона має безліч технічних можливостей – чистка звуків, кілька звукових доріжок, найрізноманітніші плагіни.

Для того, щоб створити сценарії, ми використовували програму Microsoft Word.

Для запису синхронів будуть потрібними диктофон, а також у радіостудії студійний мікрофон, мікшер.

3. СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Время работать на радио. Современная радиожурналистика в разных жанрах / под ред. Е. Н. Филимоновых. – Москва : Фонд независимого радиовещания, 2002. – 192 с.
2. Гоян О. Я. Основи радіожурналістики і радіоменеджменту : підруч. / О. Я. Гоян. – Київ : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2004. – 190 с.
3. Ключев Ю. В. Радиожурналистика : основы профессии : учеб. пособие / Ю. В. Ключев. – Санкт-Петербург : Ин-т «Высш. шк. журн. и мас. коммуникаций» СПбГУ, 2015. – 151 с.
4. Лизанчук В. В. Основи радіожурналістики : підруч. / В. В. Лизанчук. – К. : Знання, 2006. – 628 с.
5. Лизанчук В. Радиожурналистика – засади функціонування [Електронний ресурс] / В. Лизанчук. – Режим доступу : <http://nps.clan.su/load/4-1-0-8>
6. Пенчук І. Л. Види радіомовлення : навч. посіб. / І. Л. Пенчук. – Запоріжжя : Гуманітарний університет «Запорізький інститут державного та муніципального управління», 2004. – 274 с.
7. Радиожурналистика : учеб. / под ред. А. Шереля. – Москва : Изд-во Московского ун-та, 2000. – 400 с.
8. Словник журналіста: Терміни, мас-медіа, постаті / За заг. ред. Ю. М. Бідзілі. – Ужгород: ВАТ «Видавництво «Закарпаття», 2007. – 224 с.
9. Телевиробництво : конспект лекцій / укладач І. Л. Гаврилюк. – Суми : Сумський державний університет, 2012. – 67 с.
10. Шейн В. Н. Современная радиожурналистика : теория и практика : учеб. пособие / В. Н. Шейн. – Минск : БГУ, 2010. – 151 с.

II. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПРОДУКТ

«СПОРТИВНЕ ОБЛИЧЧЯ СУМДУ»

(«Тарас Шелестюк»)

Привіт слухачам програми «Спортивне обличчя СумДУ»! З вами Каріна Смик.

У сьогоднішньому поговоримо про спортивні здобутки випускника нашого університету – заслуженого майстра спорту України з боксу Тараса Шелестюка.

(Відбивка)

Широким колам шанувальників боксу ім'я Тараса Шелестюка відоме дуже добре.

Він не відразу потрапив на п'єдестал пошани, пройшов кілька етапів кар'єрного зростання.

На початку кар'єри Тарас брав участь в аматорських змаганнях. Він тричі ставав чемпіоном України у на півсередній вазі.

Далі були міжнародні аматорські змагання – у 2010-му році він став бронзовим призером чемпіонату Європи та переможцем Кубка Європи, у 2011-му – чемпіоном світу, у 2012-му – чемпіоном 30-тих Олімпійських ігор.

А вже у 2015-му – 2016-му роках Тарас Шелестюк брав участь у професійних змаганнях. Він став чемпіоном за версією WBA NABO, інтерконтинентальним чемпіоном за версією WBA та Інтернаціональним чемпіоном за версією WBA.

(Відбивка)

Народився Тарас Шелестюк 30-го листопада 1985-го року у Макіївці, що на Донеччині.

Боксом почав займатися в чотирнадцять років. А до того займався іншими видами спорту – айкідо, карате, гімнастикою, акробатикою. Досяг значних успіхів у шахах – отримав 3-й розряд. П'ять років займався футболем. До речі, потрапив до складу команди «Шахтар-3».

Вищу освіту спочатку отримав у Глухівському національному педагогічному університеті імені Олександра Довженка. А потім вступив у магістратуру за спеціальністю «Медіакомунікації» нашого університету. Навчався на кафедрі журналістики та філології.

Мабуть, саме медійна освіта допомогла боксеру в написанні книги «12 раундів до мети». Книга побачила світ у 2013-му році.

До речі, випуск Тараса Шелестюка називають зірковим. Разом із ним дипломи магістрів отримали біатлоністи, чемпіони Олімпійських ігор Віта і Валя Семеренко, Сергій Седнев, легкоатлетка, чемпіонка Олімпійських ігор Анна Плотіцина, переможниця чемпіонатів світу та Європи з вільної боротьби Катерина Бурмістрова та багато інших знаних спортсменів.

Яким же був Тарас Шелестюк студентом? Говорять його однокурсники, викладачі.

(Відбивка)

Синхрони.

(Відбивка)

Зараз Тарас Шелестюк живе в Америці. Він і досі займається улюбленим видом спорту на професійній арені, хоча деякий час, через скандал з менеджером, не виходив на ринг. Крім того, Тарас зймається тренерською діяльністю. А ще в списку його нинішніх хобі – велоспорт.

З ним бояться виходити на ринг титуловані спортсмени, бо знають, що це може закінчитися їхньою поразкою.

Про свій останній бій над аргентинцем Луїсом Альберто Вероном Тарас Шелестюк сказав так: *(фрагмент запису зі сторінки Тараса Шелестюка на сторінці в інстаграм).*

Як бачимо, навіть там, за тисячі кілометрів, він не забуває рідну землю і неодмінно завершує свої бої словами «Слава Україні!»

(Відбивка)

А це була програма «Спортивний СумДУ». У студії працювала Каріна Смик. Почуємося!

«СПОРТИВНЕ ОБЛИЧЧЯ СУМДУ»

(«Юлія Джима»)

Привіт слухачам програми «Спортивне обличчя СумДУ»! З вами Каріна Смик.

У сьогоднішньому випуску поговоримо про спортивні здобутки випускниці нашого університету – чемпіонки олімпійських ігор, біатлоністки Юлії Джими.

(Відбивка)

Досягнення цієї спортсменки – це досягнення не лише багатотисячного Сумського державного університету, а й всієї України.

Юлія Джима має численні титули, перемоги, нагороди. Вона – багаторазова переможниця та призерка етапів кубка світу з біатлону, п'ятиразова чемпіонка Європи, дворазова срібна і дворазова бронзова призерка чемпіонатів світу в естафеті, призерка Кубка Європи з біатлону.

А ще Юлія Джима – заслужений майстер спорту України.

Вона нагороджена орденами «За заслуги».

На її честь навіть випущена поштова марка.

(Відбивка)

Народилася Юлія 19 вересня 1990-го року у Києві. У біатлон вона потрапила не випадково. Її батьки також підкоряли вершини спорту. Вони займалися біатлоном. Мама – майстер спорту, а батько – міжнародник, у 1994-му році він брав участь в Олімпійських іграх, що проходили в Ліллекхаммері. Донька не лише наздогнала, а й перегнала його за спортивними досягненнями.

Біатлоном Юлія розпочала займатися з дитинства. Її тренером і наставником був батько. Саме він привів маленьку Юлю в біатлон. Хоча сама Юлія аж ніяк не мріяла стати спортсменкою.

Як зізнається зірка біатлону, найкраще в неї виходило стріляти. Найгірше давалися лижі.

Проте в дитинстві Юлія займалася не лише біатлоном. Вона неабияк захоплювалася малюванням, особливо написанням портретів. Юлія й досі мріє організувати власну виставку. Вона малює між змаганнями та тренуваннями. На сторінці Юлії в Фейсбук можна знайти автопортрет, виконаний олівцем.

В одному з інтерв'ю вона сказала, що її творча натура часто заважає їй. Вона живе у своєму, віртуальному світі. А спорт вимагає від неї, щоб вона жила в реальному.

Вищу освіту Юлія Джима отримала в Сумському державному університеті. Вона навчалася за спеціальністю «Журналістика».

Викладачі й колишні однокурсники з теплотою говорять про Юлію.

(Відбивка)

Синхрони.

(Відбивка)

Уперше в збірну України Юлія потрапила в 2012-му році. І вже в наступному сезоні отримала перші призові нагороди.

За короткий термін Юлія Джима стала одним із лідерів збірної.

Її головний козир – точна стрільба. Вона стабільно відстрілює 89 % у положенні лежачи та 90 % у положенні стоячи.

У 2017-му році вона потрапила до топ-10 найкращих біатлоністок світу.

Окрім того, Юлія Джима визнана однією з найкрасивіших, найсексуальніших спортсменок України. Жіноча зброя Юлії Джими – усмішка. Її фірмову усмішку знають у всьому світі.

На її сторінці в Фейсбук ви не знайдете жодного фойта, де б Юлія не усміхалася.

(Відбивка)

Сьогодні, в умовах карантину, спортсменка не сидить склавши руки. Вона активно тренується. І нехай на східцях у під'їзді, роблячи вправи для ніг.

Вона невпинно йде вперед. Ця тендітна золотокоса дівчинка з надзвичайною усмішкою!

(Відбивка)

А це була програма «Спортивний СумДУ». У студії працювала Каріна Смик. Почуємося!

ВИСНОВКИ

Заклади вищої освіти потребують власних медіа для того, щоб висвітлювати свою діяльність, ознайомлювати з подіями, створювати корпоративний імідж.

Основним медійним джерелом для навчальних закладів є онлайн-медіа. Проте лише сайтів недостатньо для того, щоб студенти та співробітники дізнавалися цікаву та актуальну інформацію.

Кожен сайт висвітлює свою сферу діяльності, але читачі не заходять на всі онлайн-медіа. Саме тому потрібне медіа, яке може об'єднавчим для всіх сайтів, подавати інформацію у легкій та загальнодоступній формі, впливати на значну кількість слухачів. Таким медіа є радіо.

Сумський державний університет пропагує концепцію широкодоступності інформації. У його інформаційному полі, окрім онлайн-медіа, друкованих засобів масової інформації також представлено й радіо.

В ефірі радіо СумДУ не вистачає програми на спортивну тематику. Хоча саме цей навчальний заклад визнаний в Україні одним із перших за кількістю перемог студентів-спортсменів, за рівнем спортивної бази тощо.

Тож нагальною проблемою є створення радіопроеграми на спортивну тематику.

Нами було вирішено розробити концепцію та написати сценарії авторської програми на спортивну тематику.

Мета нашої програми полягає в розповіді про студентів-спортсменів Сумського державного університету – як колишніх, так і нинішніх. Це як відомі широкому колу спортсмени, так і маловідомі імена.

Відповідно до концепції ми обрали й назву програми – «Спортивне обличчя СумДУ». Вона, на нашу думку, відображає, про що йтиметься в передачі.

Представлена програма належить до освітньо-пізнавальних радіопередач. У ній інформація подається в доступній легкій формі. Основне завдання – дати слухачеві нову корисну інформацію.

Нами розроблено два сценарії авторської програми «Спортивне обличчя СумДУ».

Хронометраж кожної програми, відповідно до розрахунків, має становити трохи більше ніж 7 хвилин. Загальний хронометраж – приблизно 15 хвилин.

Створюючи сценарії радіопрограми, ми враховували всі вимоги до цього типу подання інформації.

Кожна наша програма має сталу структуру: це зачин, основна частина та кінцівка.

До зачину належать музична заставка, за якою слухачі мають ідентифікувати програму, та привітання, де називається програма, ведучий та окреслюється тема випуску.

Далі йде основна частина. Вона умовно поділена на декілька структурних елементів. Це розповідь про досягнення спортсмена, його біографія, загальні цікаві факти, пов'язані зі спортсменом. Особливе місце відведене такій сторінці, як навчання героя в СумДУ. Ми говоримо про те, на якій кафедрі він навчався чи навчається, за якою спеціальністю. Окрім того, відповідно до концепції, ми плануємо брати інтерв'ю щодо цього етапу або у самого героя, або його одногрупників, викладчів.

Наприкінці ми знову нагадуємо назву передачі, ведучого і завершуємо традиційно так: «Почуємося!». Прощання (кінцівка) – це завжди сталий елемент нашої програми.

Кожна структурна частина й підчастини умовно розбиті так званими відбивками (музичними елементами). Це робиться для того, щоб урізноманітнити звучання програми, уникнути монотонності.

У програмі використовується й музичний фон. Це динамічна музика, як має підкреслити, що це саме програма на спортивну тематику. Проте там, де використовуються синхрони, музичний фон прибираємо.

Радіопрограма «Спортивне обличчя СумДУ» розрахована не лише на тих, хто цікавиться спортом. На нашу думку, слухачам буде цікаво послухати про спортсменів, які є випускниками або ще навчаються в СумДУ.

Отже, на нашу думку, така програма буде корисною для слухачів радіо Сумського державного університету.